სახალხო გაზეთი

№ 234 ხუთშაბათი, 17 თებერვალი, 1911 წ. წელიწადი მეორე. № 234

განცხადების ფასი: ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ გვერდზე პეტიტით ღირს 15 კაპ., უკანასკნელზე—10 კაპ. სხვა ადგილებიდან კავკასიის გარეშე მიღებულ განცხადებათა ფასი: სტრიქონი პეტიტით ტექსტის წინ 20 კაპ., უკან—10 კაპ. ხაძგლოვიარო განცხადების დაბეჭდვა პირველ გვერდზე თითო ჯერ საღამოს 4 საათამდე ღირს 3 მ. 4 საათის შემდეგ მიიღება მხოლოდ თვით სტამბა „ხოროპანი"-ში, მადათოვის კუნძულზე და ეღირება 4 მანეთი.

განცხადებანი იმ პირთა, ფირმათა და დაწესებულებათაგან, რომელნიც კავკასიის გარეშე არიან, ან მთავარი კანტორები და განყოფილებანი აქვთ, მიიღება მხოლოდ სავაჭრო სახლის ლ. და ე. შეტლ და ამხ—ის განცხადებათა ცენტრალურ კანტორაში მოსკოვში, მიასნიგების ქ., ს. სიტოვიხა და მის განყოფილებებში: პეტერბურგში—მოხსკაია 11, ვარშავაში—მარშალკოვსკის ქ. 130, პარიზში—ბირუის მოედანი.

წერილის მოწერა და დასაბეჭდი განცხადებები მიილგზავნება „სახალხო გაზეთის" რედაქციაში და კანტორაში ყოველ-დღე კვირა-უქმეების გარდა, დილის 9 საათიდან 3—მდე, საღამოთი 5-დან 7-მდე.

წერილ მოუწერელი წერილები არ დაიბეჭდება; დაუბეჭდავი მცირე წერილები და კორესპონდენციები სულ არ ინახება; ინახება ერთის თვით მხოლოდ დიდი წერილები და მოთხრობები. პირადად მოლაპარაკება შეიძლება ყოველ დღე, კვირა-უქმეების გარდა, დილის 10 საათიდან ნაშუადღევის 3 საათამდე. ადრესის გამოცვლა 40 კაპ.

რედაქციის ადრესი: ტფილისი დიდი ვანქის ქ. N 12
ფოსტის ადრესი: Тифлисъ, почт. ящ. N 190.

ცალკე ნომერი ყველგან ერთი შაური.

დამატებიანი ნომერი (კვირისა) 7 კაპ.

ყოველ-დღიური საპოლიტიკო და სალიტერატურო გამოცემა.

ყოველდღიური საპოლიტიკო და სალიტერატურო

სახალხო გაზეთი

(კვირეულ სურათებიანი დამატებით).

გაზეთის ფასი დამატებიანათ ტფილისში და მის გარეთ აღნიშნულია პირველი სტრიქონზე და საზღვარ გარეთისა—მეორე სტრიქონზე:

წლ.	11 თვ.	10 თვ.	9 თვ.	8 თვ.	7 თვ.	6 თვ.	5 თვ.	4 თვ.	3 თვ.	2 თვ.	1 თვ.
8. 50.	8. —	7. 50.	6. 90.	6. 20.	5. 50.	4. 80.	4. —	3. 20.	2. 40.	1. 60.	— 80.
12. მ.	11. —	10. —	9. —	8. —	7. —	6. —	5. —	4. 50.	3. 50.	2. 50.	1. 25.

ცალკე ნომერი ყველგან ერთი შაური

დამატებიანი ნომერი (კვირისა) 7 კაპეიკი.

ადრესის გამოსაცვლელი ფასი 40 კაპ.

წლიურ ხელის მომწერს გაზეთის ფასი შეუძლიან გადაიხადოს ნაწილ-ნაწილადაც: ხელის მოწერის დროს 3 მან., 1 მარტისთვის 2 მან, 1 მაისისთვის 2 მან. და 1 ივლისისთვის 1 მან. 50

გაზეთის გამოწერა შეიძლება მხოლოდ ყოველ თვის პირველ რიცხვიდან და არა ნაკლებ ერთი თვისა.

8 თებერვლიდგან გამოდის ახალი ორ კაპიტალიანი გაზეთი „ხალხი"

ადრესი: დიდი ვანქის ქუჩა, № 12.

ქართული თეატრი

საბენეფისო ვალ. შალიკაშვილისა

ხუთშაბათს, 17 თებერვალს,

ქართულ დრამ. დასის მიერ, მთელი დასის მონაწილეობით, წარმოდგენილ იქნება **პირველად ახალი ორიგინალური პიესა:**

„განწმენდის სასახლე,"

დრამ. 3 მოქ., შოთა დადიანისა.

II. **„დარისპანი, გასაჭირი,"** სცენა 1 მოქმედ., დ. კლდიაშვილისა.

მონაწილეობს მთელი დასი.

ადგილების ფასი საბენეფისოა. დასაწყისი საღ. 8 საათზე. (3—1076—3)

მოსკოვლი დიდი ცირკი უ. ა. ტრუცცისა

ხუთშაბათს, 17 თებერვალს, საღ. 8½ საათზე. **დიდებული წარმოდგენა** 3 სხვა და სხვა—დიდის განყოფილებით, გამოსვლა ყველა არტისტებისა და კორდებალეტისა. სპილოების გამოსვლა.

დღეს დიდი

კავკასიური ჭიდაობა

კავკასიის ცნობილი ფალავნები იჭიდავებენ.

ადგილების ფასი ყველასათვის ხელმისაწვდომია.

შაბათს 19 და კვირას 20 თებერვალს ორ-ორი დიდი საღღესასწაულო წარმოდგენა დღისით და საღამოთი, დასაწყისი ნაშუადღევის 1 საათზე და საღამოს 8½ ს.-ზე. დაწვრილებით აფიშებში. (1—462—1)

გაგეობა

ყვირილის სამეურნეო საურთიერთო ნდობის

საზოგადოებისა

ამით აცხადებს, რომ წევრთა მორიგი წლიური საზოგადო კრება დანიშნულია მიმდინარე 1911 წლ. მარტის 6-სა დღ. ადგილობრივ კლუბის დარბაზში დღის 9 საათზე, რისთვისაც გამგეობა სთხოვს წევრთ, დაესწრონ კრებას.

განსახილველი საგნებია:

1) **მოხსენებანი:** საბჭოსი, გამგეობის და სარევიზიო კომისიისა.
2) **განხილვა და დამტკიცება** 1910 წ. ანგარიშისა.
3) **განხილვა და დამტკიცება** 1911 წ. ხარჯთ-აღრიცხვისა.
4) **არჩევა:** ა) ორი საბჭოს წევრის, ბ) ერთი გამგეობის წევრის, გ) სარევიზიო კომისიის წევრების და მათის კანდიდატებისა, რომლებიც იცვლებიან თანახმად წესდების 44, 53 და 70 §§-სა. (3—1087—1)

ტფილისის კერძო სამკურნალო

გაფართოებულია და სტაციონალური განყოფილება

მოწყობილია 50 საწოლით.

კანსულტაციანი სამშობიარო განყოფილება.

ქსენიევის ქუჩა, საკუთარი სახლები № 7, „ვეტცელის" სასტუმროსთან.

ტელეფონი № 500.

სტაციონარულ ავადმყოფთა მიღება ყოველთვის შეიძლება დღეც და ღამეც. საამბულატორო ავადმყოფებს მიიღებენ სპეციალისტი ექიმები:

დამბაძე ვ. დ.: შინ. და ბავშვ. ყოველ დღე; გარდა კვირისა 11—12 საათ.

გედევანიშვილი მ. ა. ნერ. და ელექ., ორშ., და პარ. 10½—11 ს.

ბურკო ვ. ა. შინაგ. შაბ. 1—2 ს. და კვირას 11—12 საათ.

კარშინი ა. ა. კან. და ვენ., ყოველ დღე კვირას გარდა 2½—3½ ს.

მაღალაშვილი ვ. ვ. შინ., სამშ. და შაბ. 10—12 ს.

ქიქოძე ტ. ხ. შინაგანი. ორშაბათობით და ოთხშაბ. 9—10 ს.

მანსვეტოვი ვ. მ. შინ., ორშ., ოთხშ., და პარასკ. 1—2 ს.

მუხხელიშვილი ვ. ხ.—თვალისა, ორშაბ., ოთხშაბ. და პარასკ. 2—2½ ს.

მელიქიშვილი. ნ. მ. ქირურ. და დედაკაც. ყოველ დღე 10—12 ს.

ფირადოვი რ. ბ. ქირურ. ყოველ დღე 12—1 ს.

ბაბოვი ვ. ა. ყურ., ყელის და ცხვირის ყოველ დღე 2—2½ ს.

ხობოლევსკი ვ. ვ. ქირურ., ყოველ დღე, 9—11 ს.

სულაგოვი ა. ი. სამშობიარო და ქალის 12—1 ს.

წამლოგა „606"-ით

(Erlich-chata) საკუთარი მიკროქიმიურ და ბაქტეროლოგიური ლაბორატორია, რომელსაც განაგებს ექიმი ე. გ. ფედოროვი.

რჩევა ღირს 50 კაპ., საწოლები 2 მანეთიდან დაწყებული. ოპერაც. კონსულტაც., ელექტრონით წამ., მასსაჟი, ყვავილის აცრა, ძიძათა შემოწმება და სხვა შეღავათ. საფასურით. (წ.—1089—397)

გაზეთების მგზავნელი ბიურო

რომელშიაც შედიან შემდეგ გაზეთების და ჟურნალების რედაქციები: „სახალხო გაზეთი", „სინათლე", „ზაკავკასია", „ეჩი", „ჰორიზონი", „სურანდაკი", „ცხოვრება და ხელოვნება", „სალამური", „ხათაბალა", ჰყავთ აგენტები: ბათუმსა, სოხუმსა, ფოთსა, ოზურგეთსა, ხონსა, ქუთაისსა ქიათურასა, გორსა, ბაქოს, მიხაილოვსა, ჩოხატაურსა, სენაკსა და თელავში.

საჭიროა აგენტები: განჯისა, ყარსისა, გუმრისა (ალექსანდროპოლი), ნოვოროსიისკისა, ეკატერინოდარისა, ნუხისა, შემახისა, კავკასისა, არმავირისა, დონის-როსტოვისა, ჯულფისა, დერბენდისა, სამტრედიისა, ყვირილისა.

მიმართეთ ერასტე დავითის ძე გორდელაძეს შემდეგის ადრესით: ტფილისი, ერევნის მოედანი, სახლი ხარაზოვისა.

ქართულ სიტყვა-კაზმულ მწერლობის

საზოგადოების საბჭო

აცხადებს, რომ 1911 წლის განმავლობაში გამოსცემს იგი რამდენსამე **კრებულს მხატვრულ, ფილოსოფიურ და მეცნიერულ შინაარსისას.** პირველ კრებულისთვის მასალა 15 თებერვლამდე მიიღება. კრებული სივრცით 300—500 გვერდამდე იქნება. საზოგადოების წევრთათვის და „სახალხო გაზეთის" გამომცემელთან შეთანხმებით, ამ გაზეთის ხელის-მომწერთათვის ეღირება 50 კაპ.; სხვებისათვის კრებული ეღირება არა ნაკლებ 1 მანეთისა. კრებულის გამოცემისთვის მსურველთ შეუძლიან მიმართონ მოსალაპარაკებლად სიტყვა-კაზმულ მწერლობის საბჭოს თავმჯდომარეს **გ. ს. რცხილაძეს** (იზმაილ. ქ. № 2. (0—15)

ქ. თელავში

პარასკევს 18 თებერვალს ქალაქის საკრებულო დარბაზში გაიმართება

სამასპარაზო საღამო

ქართველთა შ. წერა-კითხვის გამავრ. საზოგ. თელავის განყოფილების სასარგებლოთ. (2—1079—2)

„სორაპნის" ამხანაგობის გამოცემა.

ეიუი-დე-მოპასანი, დაიბეჭდა და ურიგდა აგენტებს—ტფილისის ხელის-მომწერლებს წიგნის მიღება შეუძლიანთ დღეიდან, პროვინციაში კი—15 ამ თვიდან. (3—1088—3)

ვაგზლის კერძო სამკურნალო

გრეჩან ყოველ დღე მოსიარულე ავადმყოფთათვის,

ვოგზლის ქუჩა, № 8, ს. ენფიანჯიანცისა, ტელეფონი № 695.

ვ. ვაშაყმაძე—ყოველ დღე 9—11 ს. კბილის ავადმყოფ.

შ. ა. მიქელაძე—ყოველ დღე, შინაგ. და ბავშვ. ავად. 1—2 ს.

ა. ნ. დასამაძე—ყოვ. დღე, 11½—12½ ს. სიფილისი, კანისა და ვენერ.

ნ. ვ. მელიქიშვილი—ყოველ დღე, ქირურგ. და ქალებისა, 1—2. ს.

ა. ბაბოვი—ყურ., ყურ., ცხვირ. და ყოველ დღე 12—1 ს.

ტერ-ნაკოდოხოვი ფ. ვ.—შინაგ. და ბავშვ. ოთხშაბათობით და კვირობ. 11½—12½ საათ.

ე. გ. ფედოროვი—ყოველ დღე, ოთხშ. და კვირის გარდა, 11—12 2 ს. შინაგანი და ბავშვების ავადმყოფობანი.

მიკროსკოპიული, ბაქტეროლოგიური და ქიმიური გამოკვლევანი; აგრეთვე ყვავილის აცრა და ძიძების გასინჯვა. ფასი რჩევისათვის 50 კაპ.

ოპერაციები და კონსილიუმი მორიგებით (წლ.—1090—560)

ექიმი ჯაფარიძე ძ. ქუთაისში

იყვანს ყურის, ყელის, ცხვირის, ბავშვებისა და შინაგანის სნეულებით ავადმყოფებს ყოველ დღე. ტფილისის ქუჩა, სახლი თავ. ნიყარაძისა. (თ.—188—86

ექიმი ე. ვაშაკიძე იღებს შინაგან სნეულებით ავადმყოფებს. დილით 8—9 ს., საღამოთი 5—7 ს. გოგოლისა და ბატარეინის ქუჩების კუთხე N 24. 0—316

ექიმი კბილისა ნინო რცხილაძე იღებს ავადმყოფთ დილით 9—2 საათამდე. საღამ. 5—7 საათ. იზმაილოვისა ქ. N2.

ექიმი შ. ა. მიქელაძე იღებს შინაგან და ბავშვთა სნეულებიანი ავადმყოფთ ყოველ დღე საღამოს 5 ნახ.—6 ნახ. საათამდის. გაზეთის ქ. ტელეფონი N 816.

ექიმი კბილისა ალ. სოლოღაშვილი იღებს ავადმყოფებს 9—2 ს. და 5—7 ს. ალექსანდროვის პრეს. N 12, სახლი მდინარისა. (ე)

ექიმი ქ. ქუთაისში თ. ტყეშელაშვილი იღებს მინაგან და სპეციალურად ვენერიულ, საშარდე და სასქესო აპარატებულთა სიფილისის და კანის სნეულებით ავადმყოფთ. 9—12 ს. 6—8 საღ., ტფილისის ქ. ბირალოვის სახლი, (50—15—27

ექიმი ა. ნ. დასამიძე კანისა და ვენერიულ ავადმყოფებს იღებს ყოველ დღე დილით 2—1 ს. საღამ. 6—7 ს. ხუთშაბათობითი მხოლოდ დილით 8—9 ს. კვირაობით ავადმყოფებს არ იღებს. მოსკოვის ქ. N 4, სახლი გაბაშვილისა. (ე)

ელექტრონისა და რენტგენის სამკურნალო

მიხეილ გედევანიშვილისა

ავადმყოფებს იღებს ყოველ დღე დილ. 12—1 ს., საღ. 6—7 ს., კვირაობით კი მხოლოდ საღამოთი 6—7 საათამდე გაშინჯვა და გადაღება რენტგენის სხივებით. ვერა, ყორღანოვის ქ., N 20. (0—6.—48)

სამკურნალო

სპეციალისტ სამზედრო ექიმებისა გარედან მოსიარულე ავადმყოფთათვის.

ანქის დიდი ქუჩა, N 3. ალექსანდრესს, ბაღის მაწლობლად, ტელეფონი N 483.

ფასი რჩევისათვის 50 კაპ.

ვადმყოფთა მიღება 9½-დან 5 ს.-დე.

ი. მ. ახმახოვი. ცხვირ., ყელ. და ყურისა. ყოველ-დღე 1—2 საათამდე.

ვნუკოვი—ქირურგ. ყოველდღე 12-1 ს.

დ. გრეიცი—თვალისა, ყოველ დღე 1—2 ს.-მდე.

მოხსე—ბავშვთა, შინაგ. ავადმყ. ყოველ დღე, გარდა კვირა უქმისა 1½—3 საათ

ნოვიცკი—ბებია ქალებ., ყოველ დღე 1—2 ს.

კალამკაროვი—ქალის ავად. ყოველ დღე, გარდა ხუთშაბათისა, 12—1 ს.

უკლადნიკოვი—შინაგ. ავად. ყოველ-დღე 4—5 საათ.

რიდელი—შინაგ. ავად. და ბავშვ. ყოველ დღე, გარდა ხუთშ. და კვირისა 12—1 საათ.

თეთრაძე—სიფ., ვენერ., კან. ყოველ-ღე 1—3 საათ.

ჩუდნოვსკი ი. ნერვ., სულ., ელექტრო-ტერაპია, ყოველ დღე გარდა კვირა-უქმისა 11½—12½ საათ.

სულაკოვი—ყოველ დღე, ქალებ. და სამბიოლ: 3 ნახ.—4 ნახ. საათ.

რუდენკო—შინაგ. და ბავშვ. ხუთშაბ. და კვირაობით 3—4 ს.

ვესელოვსკი ზ. ნ.—ქირურგ. ავად. ყოველ დღე 2—3 საათ.

ოსელევიჩი—ქალ. ავად., ორშაბათ. ოთხშ., პარასკ., კვირა 11—12 საათ.

ლიმონი—კბილის ავად. ყოველ დღე 9—11 საათამდე.

დ. ა. მხიტარიანცი—სიფ., ვენერ., დილის 9 საათ. 10 ნახევარ ს. ყ.-დღე.

ყალამქაროვი—ნერ., ელექტრო-ტერაპ., ყოველდღე 2—3 საათ.

კუნთებში შეუშხაპუნებენ და ძარღვებში შეუშვებენ „606"-ს

საღამოს 6—7 საათამდე.

კონსულტაცია, მასსაჟი, ყვავილის აცრა, ოპერაცია, ანალიზი, ჰიპნოზი, ძიძებისა და მოსამსახურეთა გასინჯვა შეთანხმებით. სიფილისის (ათაშანგის) გამოკვლევა სისხლში პროფ. ვასსნარის შრატით. (100—ნ.—54)

ტფილისი, 17 თებერვალი

სტუდენტების მოძრაობა და საზოგადოებრივი აზრი.

სტუდენტების მოძრაობამ სრულიად მოულოდნელი მიმართულება მიიღო. როდესაც მოსკოვის უნივერსიტეტის სტუდენტთა მოძრაობამ უკიდურესი ხასიათი მიიღო, პროფესორებს კი დაეკარგად ყოველ-გვარი საშუალება სტუდენტებზე ზედ-გავლენისა, რექტორმა, მისმა თანაშემწემ და პროორექტორმა თანამდებობას თავი დაანებეს. ამას ზედ მოჰყვა მათი სრული დათხოვნა სამსახურიდან. ასეთმა რეპრესიულმა ზომამ იმოქმედა სხვა პროფესორებზედაც, და როგორც ჩვენმა მკითხველებმაც იციან, 100-მდე პროფესორმა სამსახურს თავი დაანება. აქათ შორის ბევრი ისეთი პროფესორია, რომელნიც მეცნიერების სიამაყეს შეადგენდნენ. დაცარიელდა მოსკოვის უნივერსიტეტი, ეს უძველესი სამეცნიერო ცენტრი რუსეთისა. ამ გარემოებამ შესამჩნევი გავლენა იქონია იმ კერძო სამეცნიერო დაწესებულებებსა და საზოგადოებებზე, რომელნიც მჭიდროთ იყვნენ დაკავშირებულნი როგორც უნივერსიტეტთან, ისე პროფესორებთან. გაზეთებში რამდენჯერმე გვქონდა მოყვანილი ცნობა, რომ ბევრმა სამეცნიერო საზოგადოებამ თავიანთი მოქმედება დროებით შეაჩერეს.

ასეთი მდგომარეობა რუსეთის მეცნიერების ცენტრის—მოსკოვისა ადვილად გასაგებ შიშს იწვევს საზოგადოებაში. რუსეთის სატახტო გაზეთები გადმოგვცემენ, რომ სტუდენტთა მოძრაობის შესახებ თავისი აზრი გამოსთქვა თავად-აზნაურობამ თავის შეერთებულ კრებაზე. სახელმწიფო სათათბიროს დეპუტატმა პურიშკევიჩმა ამ კრებაზე წარმოსთქვა სიტყვა და მოითხოვა, რომ უნივერსიტეტში სულ მთლად აკრძალონ ყოველ-გვარი კრებები, შეჰქმნან ისეთი მდგომარეობა, როდესაც არავითარი დამოკიდებულება არ იქმნება სტუდენტებსა და პროფესორებს შორისო. ამას გარდა პურიშკევიჩს საჭიროდ მიაჩნია, რომ სტუდენტთა რიცხვი შემცირდეს, დაწესდეს მუდმივი შტატი საუნივერსიტეტო პოლიციისა და სხვ. ერთის სიტყვით, პურიშკევიჩი, როგორც ნამდვილი შვილი ბეშმარიტ რუსთა კავშირისა, თხოულობს სრულს გაუქმებას უნივერსიტეტის ავტონომიისას. თავად-აზნაურობა სიამოვნებით მიეგება პურიშკევიჩის სიტყვას და ერთხელაც არ გაიხსენა მდგომარეობა მოსკოვის უნივერსიტეტისა, რომელიც ეხლა რაღაც აოხრებულ მეკომურის სახლსა ჰგავს.

სულ სხვანაირს შთაბეჭდილებას ახდენს მოსკოვის ვაჭართა წერილი, რომელიც სატახტო გაზეთებში იყო დაბეჭდილი. მოსკოვის ვაჭრები, თქმა არ უნდა, ზომიერების საზღვრებს არა სცილდებიან, მაგრამ მაინც კატეგორიულად აცხადებენ, რომ მოსკოვის უნივერსიტეტის განადგურებამ მეტად აუტანელი მდგომარეობა შეჰქმნა მეცნიერებისთვისაო. ვაჭრები აცხადებენ, ჩვენ ვერ გავამართლებთ სტუდენტების მოქმედებას, მაგრამ მაინც შეუძლებლად მიგვაჩნია, რომ სტუდენტებს არა სასურველ საქციელს მეცნიერების ცენტრის განადგურება მოჰყვესო. ამ განცხადებით ნათლად დამტკიცდა, რა მნიშვნელობას აძლევენ ვაჭრების წარმომადგენლები მეცნიერებისა და ცოდნის გამავრცელებელ დაწესებულებას.

საზოგადოების პროგრესიულ ნაწილის უკმაყოფილება გაცილებით უფრო ღრმა და მრავალ-ფეროვანია; მაგრამ ჩვენ ვაჭრებზე მხოლოდ იმიტომ შევჩერდით, რომ დაგვენახვებინა მკითხველისთვის, რანაირ უკმაყოფილებას იწვევს რეპრესიული ზომები და მოსკოვის უნივერსიტეტის განადგურება ისეთს ზომიერს ელემენტებშიაც კი, რანაირიც მოსკოვის ვაჭრები არიან.

ნარკვევი

(ჟურნალ-გაზეთებიდან)

სტუდენტთა მღელვარება არა სცხრება. იგი დღითი-დღე ედება ყველა უნივერსიტეტებს და მთელ რუსეთის საზოგადოებას საგონებელში აგდებს. გაზეთები მეტად გულმოდგინედ ეკიდებიან ამ მოვლენას და ყველას თავისებურად ესმის მისი დასაწყისი და სათავე, მისი მიდრეკილება და მიზეზი.

„გოლოს მოსკვი" ამის თაობაზე სწერს;

პირზე დორბლ-მოდებული მემარჯვენენი გაშმაგებით მოუწოდებენ მთავრობას სასტიკ ზომების მისაღებად. მემარცხენენი ჩუმ-ჩუმად ცეცხლზე ნავთს ასხავენ და, სტუდენტების ზურგს უკან ამოფარებულნი, სცდილობენ ისე მოაწყონ საქმე, რომ საზოგადოებრივი აზრი მთავრობის მოქმედებით აღშფოთდეს. აქ გამოსჩანს მოხერხებული და გამოცდილი ხელი, რომელიც საქმეს აწყობს, ჰქადაგობს და მიმართულებას აძლევს. მაგრამ მეტად მძიმე საქმე უკისრიათ. ამ რთულ საქმის გარშემო არა თუ მთელის საზოგადოების გაერთიანება, არამედ საზოგადოების კერძო წრეების გაერთიანებაც წარმოუდგენელია.

რა თქმა უნდა, დიდი ეფექტი უნდა მოეხდინა მოსკოვის ქალაქის სამეფოს გულისწყრომას, ვაჭართა და ბირჟის საზოგადოებათა პროტესტს, მაგრამ ეს მხოლოდ ზომიერ და კონსერვატორთა წრეების უკმაყოფილება იყო.

ექიმი ქ. ბოკერიასი

გიმნაზიის ქუჩა, თეატრის პირდაპირ.

იქვე წამლობენ სიფილისს პროფესორ ერლიხის ახალი საშუალებით **„606".** (30—405—42)

ვ. უიფიანის დრამა

საშეგრელოს მთავარი ლევანი

ისტორიული დრამა 5 მოქმედებად

გამოცემა გაზ. „დროების" რედაქციისა და ვ. მესხიევისა.

ფასი ორი აბაზი

იყიდება „სახ. გაზ." რედაქციაში და წერაკითხვის საზოგადოების წიგნის მაღაზიაში.

რადგანაც ამ გზით მემარცხენეები ვერას გახდნენ, სხვა გზას მიჰმართეს... დასტამბეს დათხოვნილ პროფესორთა მიმართ თანაგრძნობის წერილები ქალაქის საბჭოსი, ექიმთა კოლეგიისა, მოსკოვის სოვდაგართა და სხვა.

მაგრამ ვის არ მოეხსენება თუ ასეთი კოლექტივური წერილები და განცხადებანი როგორ იწერება. პირად რწმენას აქ ხშირად არავითარი ადგილი არა აქვს, ხვეწნითა და მუდარით აწერინებენ ხოლმე ხელსა...

რაკი გაზეთმა ასეთის მოსაზრებით გული დაიარხეინა, იგი ირწმუნება, რომ

სამწუხაროდ ასეთი ოინები საპირო სიმშვიდეს ვერ დაამყარებენ, საქმის მდგომარეობის გამორკვევას ხელს ვერ შეუწყობენ, მხოლოდ მდგომარეობას ამწვავებენ.

მოსკოვის სოვდაგართა წერილში ნათქვამია: „რადგანაც ასეთი პროტესტი (სტუდენტობის მდელვარება) მთავრობის მიერ უკანასკნელად მიღებულ ზომათა გამო ასეთ უკიდურეს, თითქმის არა-კულტურულ ფორმაში გამოიხატა, როგორიც უმაღლეს სასწავლებელში დღესა ხდება,—ნუ თუ უმაღლესი სასწავლებელი შურის-ძიების ასპარეზად უნდა გარდააქციონ.“

გაზეთი მწუხარებით აღნიშნავს, რომ აქ საქმის სრული გაუგებრობაა. მთავრობა შურს კი არ იძიებს..,

უმაღლეს სასწავლებლებში პლევეს მკვლელს „საზონოვის პატივაცემად დღესასწაულის გამართვა მოისურვეს. მთავრობა ჯერ მეტად ლმობიერად მოექცა სტუდენტობას, ხოლო შემდეგ კი სამუშაროდ, აგიტატორთა შთაგონებით საქმე მეტად აიწეწა და მთავრობაც იძულებული გახდა შესაფერი ზომები მიეღო.

მემარცხენეთა გაზეთები კი შემცდარ აზრს ავრცელებენ და თავის აზრს განზრახ მოსკოვის სოვდაგრებს ახვევენ.—ეს ხერხი და დარჩენიათ მათ სახოგადოების გულის წყრომის გასაღვივებლად.

სამწუხაროა, რომ სტუდენტთა მდელვარების გულწრფელი მოსურნენი აგიტატორთა ხელში სათამაშო ნივთად გამხდარან და მათს დუღუკზე ცეკვავენო“..

სტუდენტების მოძრაობა

სტუდენტების მოძრაობის შესახებ „გოლოს მოსკ.“ შემდეგ ცნობებს გადმოგვცემს:

11 თებერვალს მოსკოვის სტუდენტთა კოალიციონურმა საბჭომ გამოსცა მოწოდება, რომელშიაც იგი აცხადებს, რომ საჭიროდ სთვლის გაფიცვა გაგრძელდეს. ამასთანავე საბჭო ურჩევს ამხანაგებს ყოველი ლონისძიება იხმარონ, რომ უნივერსიტეტში სწავლა არ სწარმოებდეს. ურჩევს აგრეთვე წლიურ გამოცდებზედ სხვა და სხვა პრაქტიკულ სამუშაოებს არ დაესწრნენ. საჭიროდ სთვლის მხოლოდ, რომ სტუდენტებმა მიმდინარე წლის მეორე სემესტრის სწავლის ფული შეიტანონ, რადგან წინააღმდეგ შემთხვევაში შესაძლებელია სტუდენტები უნივერსიტეტის გარედ დარჩნენ და ამას კი ცუდი შედეგები მოჰყვებაო. („გ. მ.“)

„რუსკოე სლ.“-ში მოყვანილია ცნობები მოსკოვის უნივერსიტეტის მდგომარეობის შესაგებ. გაზეთი სწერს:

სტუდენტების უმრავლესობა ქალაქიდან გადის: მარტო 11 თებერვალს უნივერსიტეტის კანცელარიიდან გაიტანეს 700 დათხოვნის ბილეთი. მეტს წილად მიდიან იურისტები. უმრავლესობა უბილეთოდ ანებებს თავს უნივერსიტეტს და ქალაქიდან გადის. უნივერსიტეტი წინანდებურად ცარიელია: პროფ. ლეისტის ლექციებს ძველებურად ისევ მხოლოდ ერთი სტუდენტი ისმენს. სხვა პროფესორების აუდიტორიებში 6—10 მსმენელია.

მოსკოვის პოლიტეხნიკურ ინსტიტუტის პროფესორთა კოლეგიამ მისალოცი წერილი გაუგზავნა მოსკოვის უნივერსიტეტის რექტორად ნამყოფ მანუილოვს. წერილში პროფესორები აღნიშნავენ რექტორის მოღვაწეობას და გამოსთქვამენ თავის მტკიცე რწმენას, რომ პროფესორი ისევ დაუბრუნდება აკადემიურ მოღვაწეთ და ძველებურად განაგრძობს თავის ნაყოფიერ მოღვაწეობას.

იმავ გაზეთის ცნობით პეტერბურგის სამთო ინსტიტუტში 11 თებერვალს შესდგა მხოლოდ ერთი ლექცია, რომელსაც დაესწრო 9 მსმენელი.

ტეხნოლოგიურ ინსტიტუტში შესდგა ოთხი ლექცია.

სატყეო ინსტიტუტში შესდგა მეტი წილი ლექციებისა.

ქალთა უმაღლეს კურსებზედ წაკითხულ იქმნა 8 ლექცია.

„რუსკ. ვედ.“ დაწვრილებით მოჰყავს ცნობები და ასწერს, თუ რა მდგომარეობაში შეიძლება იყოს ამ მოსკოვის უნივერსიტეტი პროფესორთა უმრავლესობის სამსახურიდან გამოსვლით. დღევანდლამდის უნივერსიტეტისთვის თავი გაუნებებია 24 დამსახურებულ პროფესორს, რაიც თავ-დანებებულ პროფესორთა საერთო რიცხვიდან 26% შეადგენს. თუ მხედველობა მი მივიღებთ იმ პროფესორებს, რომელთაც ავადმყოფობის გამო შესწყვიტეს ლექციების კითხვა და აგრეთვე იმათ, ვინც ამ ჟამად საუნივერსიტეტო ქალაქში არ იმყოფებიან, საერთო რიცხვი დანაკარგისა 30% ადის. და თუ შემდეგშიაც ამ გვარად გაგრძელდა უნივერსიტეტის ცხოვრება უნივერსიტეტს დიდი საფრთხე მოელის.

პრივატ-დოცენტ კოკოშკინს აღეკრძალა ლექციების კითხვა. მიზეზად იმას ასახელებენ, რომ 1 თებერვალს პრივატ-დოცენტმა წერილობით უარი განაცხადა ლექციების კითხვისა, და საბუთად ის მოსაზრება წამოაყენა, რომ შეუძლებლად ესთვლი განვაგრძო მუშაობა მაშინ, როდესაც უნივერსიტეტი პოლიციელებითაა სავსეო. მიუხედავად იმისა, რომ პოლიციელები დაუყოვნებლივ გაიყვანეს უნივერსიტეტიდან, კოკოშკინმა მაინც არ განაგრძო ლექციების კითხვა, რისთვისაც სამოსწავლო ოლქის მზრუნველის ბრძანებით იგი სამსახურიდან დაითხოვეს.

პეტერბურგის უნივერსიტეტში 11 თებერვალს პროფ. პეტრაჟიცკის ლექციაზედ ქიმიური ობსტრუქცია მოახდინეს. დაატუსაღეს სტუდენტი ტაცი, რომელსაც ობსტრუქციის ჩადენას აბრალებენ. პროფ. პეტრაჟიცკიმ შესწყვიტა ლექცია და გაემართა კანცელარიისკენ, სადაც იმყოფებოდა ოლქის მზრუნველი მუსინ-პუშკინი. დაატუსაღეს ექვით კიდევ 4 სტუდენტი.

ამ მოკლე ხანში პეტერბურგიდან ეტაფით სამშობლოში ჰგზავნიან იმ სტუდენტებს, რომელნიც დათხოვნილ იქმნენ უნივერსიტეტიდან სახალხო განათლების მინისტრის განკარგულებით.

კიევში ქალების უმაღლესი კურსები რეფერენდუნის გამართვას აპირებენ. მსმენელთა რიცხვი ღლითიდღე კლებულობს.

ქალების უმაღლეს კურსებზედ ადესაში პროფეს. მანდელსის ლექციაზედ ქიმიური ობსტრუქცია მოახდინეს. დაატუსაღეს 4 მსმენელი.

ყაზანის უნივერსიტეტში ლექციების უმრავლესობა არ შესდგა. უნივერსიტეტის შენობაში პოლიციელები შეიყვანეს. დაატუსაღეს ოთხი სტუდენტი, რომელთაც თავიანთ გვარები არ დაასახელეს. („რ. ვ.“)

შავი ჭირი

(პეტერბურგის დეპეშათა სააგენტოსაგან).

ირკუტსკი. შავი ჭირის წინააღმდეგ შემდგარმა სხდომამ პროგრამის შემუშავება დაამთავრა.

ხარბინი. 13 თებერვალს იყო: ობსერვაციაში 696 ადგილობრივი მკვიდრი, 6 ევროპიელი, განცალკევებულია 13 მკვიდრი, 2 ევროპიელი, შავი ჭირის საავადმყოფოში 10 ადგილობრივი მკვიდრი დარჩა: ობსერვაციაში 649 მკვიდრი, 5 ევროპიელი, განცალკევებულთაგან 7 მკვიდრი 1 ევროპიელი, შავი ჭირის საავადმყოფოში 3 ადგილობრივი მკვიდრი. ამგვარად: დღე-ღამეში გარდაცვალა 12 მკვიდრი, 1 ევროპიელი. ჩინეთის მთავრობამ გამოსთქვა სურვილი, რომ მუკდენის შავი ჭირის წინააღმდეგ მებრძოლ კომისიის სხდომაზე დაესწროს ხარბინის შავი-ჭირის საავადმყოფოს გამგე ექიმი სავკინი. დღეს სამი ჯგუფი რუს-იაპონელ ექიმებისა გაემართა აღმოსავლეთ, დასავლეთ და სამხრეთ რკინის გზების დასათვალიერებლად. მეოთხე ჯგუფის რაიონი ხარბინის მიდამოებია. სტუდენტი მამონტოვი უგრძნობლად არის. ტემპერატურა დილით 40,3/° იყო. ტომსკის სტუდენტები ციციკარში დაბრუნდნენ.

სპოკანი (ვაშინგტონი). აღმოაჩინეს შავი-ჭირი» აკადმყოფები. სამი გარდაიცვალა, 16 აკად არის.

„რუს. ვედ“-სტს ხარბინიდან ატყობინებენ: მფრინვმა რაზმებმა ხარბინის მიდამოებში აღმოაჩინეს მრავალი გვამი შავი ჭირით დახოცილებისა.

ქ. მუკდენში კომერციული საზოგადოება არ ემორჩილება სანიტარულ ბიუროს მოთხოვნილებებს და ვიცე-კაროლის საწინააღმდეგო დემონსტრაციებს ჰმართავს.

ჩინელების აზრით რუსეთ-იაპონიის მოქმედება, ვითომ და ეპიდემიის წინააღმდეგ, მთელ მხარეს განსაცდელში ჩააგდებსო.

ხარბინიდან იტყობინებიან, ხუნხუზები განაგრძობენ ცარცვა-გლეჯას და მცხოვრებთა აწიოკებას. ამის გამო ჩანჩუნიდან გაიგზავნა ერთი პოლკი ცხენოსან ჯარისა.

იაპონიის ოფიციალურ ცნობებით, რომელნიც შეაგროვა კიტაზაფის კომისსიამ, თებერვლიდან შავი ჭირი მოსდებია 13 ქალაქს და 156 სოფელს. დახოცილა ჩინელი 41,610, რუსი—47, ფრანგი—2, იაპონელი—9 და ექიმი ფერშლები 48. ეპიდემიის წინააღმდეგ ბძოლაში დაუხარჯავს: იაპონიას 1,437,009 იენი, ჩინეთს 523,000 დოლლარი, რუსეთს—240,000 მან.

ირკუტსკში შავი-ჭირის წინააღმდეგ მებრძოლ კომისიის კრებას გადაუწყვეტია დენზიფექცია გაუკეთოს ფოშტას და ფულს, რომელიც ჩინეთიდან მოდის.

დეპეშები

(პეტერბ. დეპეშათა სააგენტოსაგან)

საზღვარ-გარედ.

16 თებერვალი

ბერლინი. სამხედრო სამინისტროს ხარჯთ-აღრიცხვის განხილვის დროს, საკითხი აღიძრა ებრაელებს მიეცეს თუ არა სამხედრო სამსახურში შესვლის უფლება. ყველა ორატორები, მემარჯვენეთა გარდა მომხრენი არიან ებრაელებს ეს უფლება მიენიჭოთ. სამხედრო მინისტრი აცხადებს, რომ მიზეზი, რომელიც ხელს უშლის ებრაელთ სამხედრო სამსახურში შესვლას, არმიის ანტისემიტური ტენდენციაა, რომელსაც მინისტრი ჰგმობს. ეხლა აფიცერთა ამორჩევა ავტონომიურად სწარმოებს და თუ აფიცრები ამ საკითხში წინააღუდგებიან კონსტიტუციას, მაშინ იმპერატორი არ დააყოვნებს შესაფერი ზომები მიიღოს. ჩვენ გვყავს მხოლოდ გერმანელი მეომრებიო და არა კათოლიკური, პროტესტანტული ან ებრაული.

ნარვა. სეისკარიდან იტყობინებიან, რომ ამას წინად ზღვიდან მოგლეჯილ ყინულით გატაცებული მებადურნი კუნძულს მოადგნენ. ორის გარდა ყველა გადარჩენილა, მებადურებს ზარალი 40,000 მან. მოჰსვლიათ. მეტი წილი ცის ქვეშ ათენებს.

ლისაბონი. ბრანანსის ეპარქიის მღვდლებმა მრევლს ეპისკოპოსის მიწერილობა წაუკითხეს, რომლის გამოქვეყნება მთავრობის ჰიერ აღკრძალული იყო. სამორ კორრეას მცხოვრებთ დაატუსაღეს მღვდელი, რომელსაც მთავრობის საწინააღმდეგო აგიტაცია ჰბრალდება. დენავენგოში გაგზავნილი აფიცერი უკან დააბრუნეს, რადგან მას ჰსურდა შემთხვევით ესარგებლა და ჯარის დახმარებით მონარქია გამოეცხადებიან.

პარიზი. ფალიერმა სენატორი მონი მოიწვია.

ბუდაპეშტი. ავსტრიის დელეგაცია. ობერლეიტნერი გერმანელ ნაციონალისტთა კაცშირის სახელით აცხადებს, რომ ბოსნიის კონსტიტუციამ გერმანიზმს დიდი დაბრკოლება გაუწია ბოსნიაში, რადგან სეიმი ითხოვს ძალაში დარჩეს სტატუსქვო და პროტესტს აცხადებს

ბერლინი. სენატმა ლიეთონის ჩამომსხმელთა ბირჟის დაარსების წინადადება მიიღო.

პარიზი. ალჟირ ჟანნარის გუბერნატორი სამსახურიდან გადადგა. მიზეზად იმას ასახელებს, რომ არ შემიძლიან მივემხრო პოლიტიკის ახალ მსვლელობასაო.

სოფია. ავსტრო-ვენგრებისა და ბოლგარების დელეგატთა შორის მოლაპარაკება დაიწყო.

ბუდაპეშტი. ავსტრიის დელეგაცია. კრამარჟი აღნიშნავს: როგორც ჩეხები, ისე გერმანელები დაინტერესებულნი არიან სლავიანურ საკითხის გადაწყვეტაში, მაგრამ ჰირველ ყოვლისა ისინი უნდა შეთანხმდნენ. ახალ-გაზდა ჩეხები პუდამ წინააღმდეგნი იყვნენ ტრიალიზმისა და ფედერალიზმისა. ამგვარ ავტონომიურ ჯგუფებში ადგილი უნდა ეპიროს სამხრეთ-სლავიანებსაც. ქრისტიან სოციალისტების ბელადი-გოსმანი—თხოულობს, რომ ბოსნიის მმართველობა პარტიის გარეშე იდგეს.

ვენგრელი დელეგაცია. საზღვაო ხარჯთ-აღრიცხვა მიიღეს.

სტამბოლი. დეპუტატი იზმაილ რაკი სახალხო განათლების ინსტრადდაინიშნა. აზიის ნაპირებზე ორი სოფელი დაიწვა: გუსგუნჟუკი და სკუტარი.

ოფიციალურად იტყობინებიან, რომ ჯარისა და იმან-იახიას მომხრეთა შორის დიდი ბრძოლა მოხდა. მთავრობის ჯარმა გაიმარჯვა.

რუსეთი

ნოვოჩერკასკი. საადგილ-მამულო საბჭომ გადასწყვიტა შეიძინოს 5,000

ორ სამინისტროს ზრუნვა მეაბრეშუმეობის გაუმჯობესებაზე

1865 წელში საფრანგეთის მთავრობამ პასტერს მიანდო აბრეშუმის ჭიებში გაჩენილ ავადმყოფობის გამოკვლევა. მან ეს მინდობილება იკისრა და დავალებული საქმის შესრულებას შეუდგა. ორი წლის განმავლობაში პასტერმა აღმოაჩინა, რომ პებრინის სხეულების გამრავლება ყოფილა მთავარი მიზეზი ჭიების ავადმყოფობისა. ამ ავადმყოფობის თავიდან ასაცილებლად მან უტყუარი საშუალება მოგვცა: ჯანსაღი ჭია-პეპლების მიკროსკოპით სინჯვა და ცელულებში კვერცხების დადებინება, ისე, რომ ამ შერჩევის გზით მივიდეთ სრულიად საღ ინდივიდუებამდე. ამასთანავე გაგვირკვია, რომ ავადმყოფობა-ფლაშერი ჭიის კუჭის მობლით, საპმელის მოუნელობით იწყებაო, და დაასკვნა, რომ ცუდ ფოთოლიდან და მტვერიდან საპმელთან ჭიას ჩაჰყვება მიკრობები და ფლაშერი გაუჩნდებაო. ორივე ავადმყოფობა გადადებია.

ამ აღმოჩენის შემდეგ ჯერ საგრძნობელი არაფერი მონახულა, მხოლოდ დაწინაურებულ ქვეყნებში, როგორიც საფრანგეთია, სათანადო სამინისტრო, დაწესებულებანი და მეცნიერნი იკვლევენ ჭიის ავადმყოფობათა ხასიათს, და ცდილობენ, რომ ყოველ მხრით სძლიონ იგი. ხელმძღვანელობენ პასტერის მიერ გაკვალულის გზით და ფიზიოლოგიურ შერჩევის საშუალებით ჯიშის გაუმჯობესობის გზას ადგანან.

სძლიეს ავადმყოფობას, მოაშენეს კარგი ჯიშის ჭია, თეთრი დაბალი ჯიში თითქმის მოსპეს და ამზადებენ საღირალ გაუმჯობესებულ ჯიშს. ასეთი პროგრესი ხდება ჩვენს თვალწინ და სარგებლობა რამე უნდა გვენახა, მაგრამ ჩვენდა სავალალოდ, ისევ ჩვენებურ, მამაპაპურ უვიცობის იდილიის იქით ვერ გადაგვიდგამს ფეხი და ეკონომიურად ხალხის გამალონიერებელი საქმე ქალების რუტინულ შეხედულებიდან ჯერ ვერ გაგვინთავისუფლებია, რომლებიც ისევ „თ.ვალის კვრას“, „ფუზეს უვარგისობას“, მეზობლის გადმოლოცვას, ელვას, შელოცვას და ამგვარებს აწერენ ჭიის უბედურებას. ამიტომ ეს სამეურნეო საქმე პირქვე ეიქანება და სასოწარკვეთილება ისე იზრდება, რომ შორს არაა ის დრო, როცა ძალიან ბევრი სრულიად მიატოვებს მეაბრეშუმეობას.

1865 წელში საფრანგეთის მთავრობამ პასტერს მიანდო აბრეშუმის ჭიებში გაჩენილ ავადმყოფობის გამოკვლევა. მან ეს მინდობილება იკისრა და დავალებული საქმის შესრულებას შეუდგა. ორი წლის განმავლობაში პასტერმა აღმოაჩინა, რომ პებრინის სხეულების გამრავლება ყოფილა მთავარი მიზეზი ჭიების ავადმყოფობისა. ამ ავადმყოფობის თავიდან ასაცილებლად მან უტყუარი საშუალება მოგვცა: ჯანსაღი ჭია-პეპლების მიკროსკოპით სინჯვა და ცელულებში კვერცხების დადებინება, ისე, რომ ამ შერჩევის გზით მივიდეთ სრულიად საღ ინდივიდუებამდე. ამასთანავე გაგვირკვია, რომ ავადმყოფობა-ფლაშერი ჭიის კუჭის მობლით, საპმელის მოუნელობით იწყებაო, და დაასკვნა, რომ ცუდ ფოთოლიდან და მტვერიდან საპმელთან ჭიას ჩაჰყვება მიკრობები და ფლაშერი გაუჩნდებაო. ორივე ავადმყოფობა გადადებია.

ამ აღმოჩენის შემდეგ ჯერ საგრძნობელი არაფერი მონახულა, მხოლოდ დაწინაურებულ ქვეყნებში, როგორიც საფრანგეთია, სათანადო სამინისტრო, დაწესებულებანი და ვიწვევ სპეციალისტებს, ან ნახევრად სპეციალისტებს, რომ შეიტანონ ამ დიდ ბნელ სალაროში თავისი ცდა, ცოდნა და ზრუნვა, თორემ განვითარება მეურნეობა-მრეწველობის განუვითარებლად, წარმოუდგენელია.

საზოგადოდ მეურნეობა და კერძოდ—მეაბრეშუმობა დიდი ხანია ჩემს ყურადღებას იქცევს. მაგრამ ისე, როგორც ახლა არასოდეს არ მოგიკიდია ხელი. ახლა ვიკვლევ მიზეზებს, ვკრეფ ცნობებს და ვაწვდი მეაბრეშუმეებს მწერლობით, სიტყვით და საქმითაც ჩემს ცოდნას და დაკვირვებას. ცნობებისათვის მივმართე საფრანგეთის სამეწადმოქმედო სამინისტროს. მინისტრის პასუხი დროზე მივიღე, რომელსაც მკითხველებს გავიზიარებ. ის ამბობს:

„საფრანგეთში არსებობს ოფიციალური ორგანიზაცია, რომელიც ჩემს დეპარტამენტს ექვემდებარება; იგი დავალებულია თვალყური ადევნოს და კონტროლი გაუწიოს აბრეშუმის ჭიის თესლეულობის წარმოებას. საკანტროლო აგენტები დაწესებულებებში თესლს ათვალიერებენ, რათა დარწმუნდნენ, რომ თესლი სრულიად საღია ყოველგვარ მავნე მიკრო-ორგანიზმებისაგან, წარმოსაშობ სიკეთეს საღი თესლი უნდა შეიცავდეს უკანასკნელ 99%. მხოლოდ ამნაირ მკაცრ კანტროლის შემდეგ ეძლევა მეთესლეებს ნება საფრანგეთის მთავრობის თესლის კოლოფებს ოფიციალური ბანდეროლი შემოაკრან. ამას გარდა, რუსეთის მთავრობამაც გამოაქვეყნა გამოკვლევა, რომელსაც აქვე გიგზავნით“.

„აქ იპოვით ვრცელ ახსნას საფრანგეთში არსებულ კანტროლის თაობაზე. ამის გარდა, ის დაწესებულებანი, რომლებიც თქვენ დამისახელეთ თქვენს წერილში ექვემდებარებიან მთავრობის კანტროლს და სრულიად საიმედო და სარწმუნონი არიან.“

აი რუსეთის სამინისტროს აზრიც წამოყენებულ საკითხზე:*) „ჩვენი მეაბრეშუმენი დიდ ზარალში ვარდებიან საზღვარ-გარეთიდან შემოტანილ ცუდ აბრეშუმის თესლის გამო, ამიტომ მეტად საყურადღებოა ჩვენთვის საფრანგეთში დაწესებული მეთვალყურეობა და კანტროლი ცელიულიარულ თესლის მოსამზადებლად შემოღებული. ამ მიზნის განსახორციელებლათ საფრანგეთის მთავრობამ საგანგებო აგენტები განაწესა კანტროლიორებისა და ინსპექტორებისა. კანტროლიორებმა უნდა სპეციალური საგნების ეგზამენი დაიჭირონ. მათ უფლება არა აქვთ სამიწადმოქმედო მინისტრის ნებადაურთველად იმ საზოგადოებაში ცხოვრობდნენ, სადაც მათი საკანტროლო სათესლე დაწესებულება იქნება; ამასთანავე არავითარი კავშირი არ უნდა ჰქონდეს მეთესლეებთან. კონტროლის ვალდებულებაა ინახულოს დაწესებულებანი და შეამოწმოს, რომ თესლი პასტერის სისტემის თანახმად მზადდება და ეთანხმება ყველა წესს, რაც სრულიად საღი თესლის მოსამზადებლადაა საჭირო. კონტროლიორი სინჯავს არა მარტო სათესლე დაწესებულებათ, არამედ საჭიე სახლებსაც სადაც ჭიებს პარკის გასაკეთებლად ზრდიან. კონტროლიორი დაწესებულებებს ხშირად ნახულობს, სანამ არ დარწმუნდება, რომ თესლის საღ მოსამზადებელად ყოველივე საშვალებაა ნახმარი, რაც კი დღემდე ტეხნიკასა და მეცნიერებას შეუმუშავებია. კონტროლიორის მიერ სათესლე დაწესებულებების დათვალიერება საგანგებოდ ოთხ სხვა და სხვა დროს. ბირველად პარკის მიღება და პირველი პეპელების გამოსვლა; მეორედ პეპელების გამოსვლიდან უკანასკნელ კვერცხების დადებამდე. მესამედ მიკროსკოპებით იკვლევენ პეპელებს, რომლებმაც კვერცხები უკვე დადვეს, ამასთანავე პებრინიან კვერცხებს სპობენ. მეოთხედ როცა რეცხვენ, აშრობენ და სწმენდენ თესლს, კოლოფებში ჭყრიან და ბანდეროლს აკრავენ“.

პირველი პერიოდის განმავლობაში კონტროლიორი ყოველ პარტიის პარკის ტიპებსა და ღირსებას იკვლევს. კონტრეოლიორის მოთხოვნილების თანახმად პარკის პარტიებიდან გააცალკევებენ დამპალს, დაჭეჭყილებს, რბილსა, უსწორ-მასწოროს, მოშაოს, ატლასიურს და სხვას. შემდეგ შეუდგებიან კუკუბის და პეპელების მიკროსკოპიულ გამოკვლევას. განვითარების დასაჩქარებლად იღებენ ცოტაოდენ პარკს და ათბობენ 30 გრადუსამდე ცელსიუსით. თუ მიკროსკოპიულმა გამოკვლევამ კუკუბში ან პეპელებში პებრინის სხეულების ნიშნები აღმოაჩინა, მაშინ პარკის მთელ პარტიას საიდანაც ნიმუშები იყო აღებული სათესლედ იწუნებენ და ძაფის ამოსახვევად გადასდებენ. პეპელებს იკვლევენ გარეგნულად, როცა პარკიდან გამოდის აგრედვე დაპეპლის და კვერცხის დების დროსაც. გარეგნულად ავათმყოფი პეპელა,—წერტილებიანი, მახინჯი და სხვა,—კონტროლიორის მოთხოვნილებით უნდა მოსპონ. კონტროლიორი ვალდებულია აწარმოვოს სწორი რეგისტრაცია, პებრინით დასნეულებულ

დეს. კერძო მესაკუთრეთა მამულები ერთ მილიონ მანეთად ყაზახებისათვის.

ვლადივოსტოკი. სამხედროსაზღვაო სასამართლო ფლოტის ოფიცერთა საქმეს არჩევს, რომელთაც ბრალს სდებენ ყალბ საბუთებით შექრის მიღებას.

პეტერბურგი. კომისსიამ 11 ხმის უმეტესობით, 7 წინააღმდეგ უარჰყო შეკითხვები: მინისტრთა საბჭოს 10 დეკემბრის და 11 იანვრის განკარგულებისა, რომელნიც ეხებიან: რომ, უმაღლეს სასწავლებლებიდან დათხოვნილ იქმნენ სტუდენტები, რომელნიც მონაწილეობას იღებდნენ არეულობაში, 2) დროებით აღკრძალულ იქმნას გამართვა რაიმე კრებისა უნივერსიტეტის და საზოგადოდ ყველა უმაღლეს სასწავლებლის შენობაში. მეორე შეკითხვა მინისტრთა საბჭოს იანვრის ცირკულიარის თაობაზეა, რომელიც სტუდენტთა მოძრაობას ეხება.

მესამე შეკითხვაში აღნიშნულია ის, რომ მინისტრთა საბჭომ დაარღვია წესი 1905 წ. 27 აგვისტისა, რომლის შედეგიცაა სტუდენტთა მოძრაობა. მომხსენებლად არჩეულ იქმნა გრაფი ბობრინსკი მეორე.

კომისსია იხილავს კანონპროექტს, რომ პოლონეთის სამეფოდან გაძოაცალკევონ აღმოსავლეთი ნაწილი ლუბლინისა და სედლეცკის გუბერნიები და ხოლმსკი გუბერნიის სახელით ერთი გუბერნია დაარსონ.

კიევი. შევჩენკოს ძეგლის პროექტების კონკურსზე, 46 პროექტთაგან არც ერთი არ იქმნა დაჯილდოვებული პირველ სარისხოვან პრემიით. მეორე კი—1000 მანეთიანი მიუსაჯეს მოქანდაკე ვოლოველსკის, მესამე—გავრილკოს.

სიზრანი. ერობამ გლეხებს 250000 მანეთის კრედიტი მისცა. პროცენტი 2/3 არ აღემატება.

პეტერბურგი. იურევში გარდაიცვალა სახელმწიფო სათათბიროს ვიტებსკის გუბერნიის დეპუტატი მმა ნიკონოვიჩი.

პეტერბურგი. შირეტუი-იანგაჟინის-დაცაოდამი-დორჟი-იტინ ბელოვი უმაღლესად დამტკიცებულ იქმნა აღმოსავლეთ ციმბირის ლამაიტის სამღვდელოების ბანდიდოხამად.

იალტა. კურორტებსა და სოფლებს შორის მიმოსვლა აღადგინეს.

ახალი ამბები

ტფილისი

← დღეს ქართულს თეატრში დანიშნულია ბენეფისი ნიჭიერ მსახიობის და რეჟისორის ვალ. შალიკაშვილისა. წარმოდგენილ იქმნება პირველად ქართულს სცენაზე ახალი ორიგინალური პიესა „განწმენდის სასახლე“, დრამა სამ მოქმ. შოთა დადიანისა და „დარის პანის გასაჭირი“, სცენა ერთ მოქმედებად დ. კლდიაშვილისა. ირეჟისორებს თვით მობენეფისე.

← მეღვინოვის მიერ დატოვებულ თანხის სარგებლისგან ქალაქის გამგეობამ **ათ-ათი თუმანი მზითევი** დაუნიშნა შემდეგს გასათხოვარ ქალებს: ი. ა. ბადალიანს, მ. მ. არეშიანს, ა. ა. ბოლელიანს, ტ. მ. ძამუკოვს და ვ. ა. ბაღდასარიანცს.

← ამას წინად ქალაქის გამგეობამ აღმოაჩინა, რომ ვინმე სოსინს აბასთუმანის ქუჩაზე **ქალაქის მიწა მიუთვისებია** ზომით: 41 საჟენი სიგრძით, 6 საჟენი სიგანით. ამ საგნის შესახებ მოსალაპარაკებლად 22 თებერვალს შეერთებული კრება ექმნებათ ქალაქის გამგეობასა და იურიდიულ და სატეხნიკო კომისიებს.

← **ცნობილი ლექტორი ლისოვსკი** 26 თებერვალს სახაზინო თეატრში წაიკითხავს ლექციას შემდეგს თემაზე: „ტოლსტოის ბოლო“.

← უქმეების გამო ქალაქის თვითმმართველობას მოსამსახურეთ თებერვლის ჯამაგირები გუშინ დაურიგეს.

← მოსკოვში შეიპყრეს და ამ დღეებში ტფილისში ჩამოიყვანეს ტფილისის ხაზინის მოსამსახურე პეტრე პავლეს ძე ლიტანოვი, რომელმაც 1910 წლის დეკემბერში ტფილისელ ვაჭრებს 1,117 მან. 75 კაპ. გამოსტყუა ვითომ მათთვის პატენტის ასაღებად და უკვალოდ კი მიიმალა. ზედ მხოლოდ 565 მანეთი აღმოაჩნდა.

← 15 თებერვალს თფილისში შეიპყრეს **გადასახლებული** ა. სხირტლაძე.

← 15 თებერვალს ტფილისში ნიშადურის სპირტით **თავი მოიწამლა** მარიამ ბარანოვსკაისამ. მოწამლული სიკვდილს ექიმებმა გადაარჩინეს.

← სომხური გაზეთი „სურანდაკი“ დღეს არ გამოსულა, რადგან რედაქტორი ა. ერიციანი მოსკოვს გაემგზავრა.

← ქალაქის საბჭოს სასკოლო კომისიის დადგენილების თანახმად, ქალაქის სკოლებში 20 თებერვალს წაკითხულ იქმნება გასაგების ენით ისტორიული ამბავი **19 თებერვლის დღესასწაულისა.**

← **ბებასთუმანის სანატორიის** მოსაწყობად ჭლექთან მებრძოლმა საზოგადოებამ დღემდე 22,227 მან. 37 კაპ. შეწირულება მიიღო.

← 14 თებერვალს ქალაქის თვითმმართველობისა და სხვა და სხვა

დღევანდელ ნომერთან ტფილისის ხელის-მომწერთ ურიგდებათ მსახიობ ვ. შალიკაშვილის საბენეფისო წარმოდგენის ფურცლები.

მხოლოდ 1-მარტამდე მიიღება ხელის მოწერა

არჩილ ჯორჯაძის ნაწერებზე:

„ეროვნულ პრობლემის გარშემო“.

(პუბლიცისტური ეტიუდები; ნაწილი პირველი)

ამ წიგნში შევა უკანასკნელ წლებში სხვა და სხვა გაზეთებში დასტამბული პუბლიცისტიური წერილები, წინასიტყვაობით. წიგნი დაახლოვებით იქნება 250 გვერდი და ამ თავითვე ხელის-მომწერთათვის ეღირება ორი აბაზი (40 კ.). გასასყიდად გამოსვლისას ფასი მომატებული იქნება.

ხელის-მოწერა მიიღება **ტფილისში:** „სახალხო გაზეთი“-ს რედაქციაში და წ.-კ. საზოგადოების მაღაზიაში. **ქუთაისში:** მთავრიშვილისა და ამხ. წიგნის მაღაზიაში. **თელავში:** ვანო პაატაშვილთან.

დანარჩენ ადგილებიდან ხელის-მომწერლებმა ფოსტის ხარჯად 10 კაპ. უნდა გამოგზავნონ. (9—5)

უწყების წარმომადგენელთა კრება მოჰხდა ქარხნების გახსნის წესების შესამუშავებლად. კრებამ საჭიროდ იცნო, ქალაქში ქარხნების გახსნის ნებართვა მსურველს საგუბერნიო სამმართველოს საალმაშენებლო განყოფილებამ მისცეს ქალაქის გამგეობასთან შეთანხმებით. ქარხანა უნდა დაექვემდებაროს საქარხნო ინსპექციას.

← ტფ. ქალაქის მოურავის მოვალეობის აღმასრულებელმა ნ. ჰ. ქოქჩაევმა გუბერნატორს წარუდგინა ცნობანი გ. დ. ჟურულის მეორე ცენზის შესახებ.

← 14 თებერვალს ტფ. ოლქის სასამართლომ ერთი საინტერესო საქმე გაარჩია. სამართალში მიცემულნი იყვნენ კონსტანტინე მეზღვრიშვილი და ნინო ჯავახიშვილი (იგივე მეზვრიშვილი). პირველს ბრალად ის ედებოდა, რომ ერთი ცოლი უკვე ჰყავდა და ნინო ჯავახიშვილზე მაინც ჯვარი დაიწერა, მეორეს კი ისა, რომ იცოდა, კონსტანტინე მეზვრიშვილს ცოლი ჰყავდა და მაინც გაჰყვა ცოლად. სასამართლომ პირველს ერთის წლით პატიმართა გამასწორებელ რაზმში გაგზავნა მიუსაჯა, ხოლო მეორეს—ერთის წლით ციხეში დაპატიმრება.

← **ტ. საბალახნო სასწავლებლიდან** 15 მოსწავლე დაითხოვეს სწავლის ფულის შეუტანლობისა გამო.

← დღეს ქალაქის სასანიტარო კომისიამ ბოზარჯიანცის თამბაქოს ქარხანა ხელ-მეორედ დაათვალიერა. როგორც ვწერდით, ამას წინად ქარხანაში დიდი უსუფთაობა აღმოჩნდა.

← 19 თებერვალს საგუბერნიო სანიტარულ აღმასრულებელ კომისიის კრება მოჰხდება მოსალოდნელ ხოლერისა და შავის ჭირის წინააღმდეგ ზომების შესამუშავებლად.

← როგორც ვწერდით, ამას წინად ტფ. ქალაქის გამგეობამ სახელ-

შეცდომის დაგვიანებული გასწორება: გრ. რობაქიძის წერილში—„კუკია მიქელაძე“—შეცდომით დაბეჭდილია: შეუძლებელია ორი სიტყვით გადმოცემა ამ შესანიშნავი **ურმის სვლისა;** უნდა იყოს: შეუძლებელია ორი სიტყვით გადმოცემა ამ შესანიშნავი **ურმის სულისა.**

კერძო დეპეშა

ყველა იმ წრეებს, საზოგადოებათა და ამხანაგ-ნათესავთ, რომლებიც ჩვენი ქვეყნის საზოგადო საქმეების ერთ პატიოსან მუშაკთაგან ქალის—**ხაშა (ალექსანდრა) ჩარანიძე-გაწერელიასას** უდროოდ დაკარგვას მწარედ დასტირიან, ჩემს გულ-წრფელ თანაგრძნობას სამშობლოს გარედან ვუცხადებ.

სტუდ. **ბესარიონ ტყემალაძე.**

კავკასიის უნივერსიტეტი

ამას წინად სათათბიროს ხარჯთ-აღრიცხვის კომისიაში განთლების სამინისტროს ხარჯთ-აღრიცხვაზე თათბირის დროს, დაბარაკი სხვათა შორის, კავკასიის უნივერსიტეტზედაც ჩამოვარდა.

ამ საკანზე სიტყვის დაძერამ კომისიის ‘ხოგიერთ წევრთ შიშის ზარი დასცა, მათ შორის კიევის უნივერსიტეტის—აგრონომიის კათედრის—ბ-ნ ბოგდანოვს. მისის აზრით კავკასიაში უნივერსიტეტის დაარსება რუსეთის განუფფედ მოდინობას საფრთხეს განუმზადებს.

იქ მეოფი სასალხო განათლების მინისტრი თითქოს განცვიფრდა, ამ საკანზე მე რად მეკითხებით, მე საქმეში ჩახედული არა ვარ და მეფის მოადგილის აზრს უნდა დავუცადოთ.

შარშან ზაფხულს ამავე საკანზე სამინისტროდ ოდქის-მზრუნველთან მქონდა საუბარი და განუცხადე, რომ კავკასიაში სამოსწავლო საქმეებს შეტად აკვიანებთ მეთქი. მზრუნველმა მიპასუხა, ცენტრალურ მთავრობის აზრსა და დაწყებულებას ვეღითო.

კავკასიის ცხოვრებისადმი ასეთს დამოკიდებულების დროს, ძნელია კარგი ბიჭის კაცმა, ვინ ვის ედის, თუმცა ერთი კი ცხადია: შეტერბურგშიაც და ტფილისშიაც მოხელეებს უნარი შესწევთ დიდხანს, ძალიან დიდხანს იცადონ.

მოსახლეობას კი დაცვის დრო არა აქვს, მან ეკეკლიფერი უნდა მოიმოქმედოს რაც მისგანა დამოკიდებული. სხვა არა იყოს რა, ხმა მაღალ მაინც უნდა განაცხადოს თავისი საჭიროებანი და შეიტანოს ერთიანი ჭირვარამი.

ასეთ საკითხებს, თქმა არ უნდა, კავკასიის უმაღლესი სასწავლებელიც ეკუთვნის. საჭიროა ამ საკანზე კვლავ ადეიძრას საკითხი.

ხოდო როდესაც სათათბიროს სასალხო განათლების ხარჯთ-აღრიცხვის განხილვას შეუდგება, მიჯალმირ უნდა დასვას კითხვა: სათათბიროს ჭსურს თუ არა ვაკკასიაში უმაღლესი სასწავლებელი გახსნას? თუი კი იტყვის—„ეს უფრო მოსალოდნელია—არა!—დავუმატებთ, ჩვენც ამას მოვეადათ; ხოდო თუ „ჭოს“ იტყვის—ამასაც თავისის გზით კამოვუვნებთ.

არ უნდა გვავიწყდებოდეს, რომ სათათბიროს, ეშის კარდა, რომ მეტად გულმოდგინე მოწინააღმდეგეა კავკასიის დაუფუძნებელ საჭიროებათა დაკმაყოფილებისა, ერთი სიკეთე კიდევ სჭირს: იგი უფრო ნაკლებ იცნობს აღგილობრივ საჭიროებათა, ვიდრე ამ საკითხებზე მეტერბურგის მოხელენი. ასეთ მდგომარეობაში ყოველ კვარ ჭირს, რასაც კი კავკასიაში მოსახლე ხალხის „მეკობრები“ წამოაყრანტალებენ, სათათბიროს უმრავლესობა ხელზე ხარბად იხვევს და, სიზმრად თუ ასადიკ, კავკასიური სეპარატიზმი ელანდება.

ასეთ ჭორებს, ეეჭვედია, სათათბიროში დაჭრიშავენ, როდესაც სიტყვა კავკასიაში უნივერსიტეტის დაარსებაზე ჩამოვარდება.

ამ საკითხს კი კრძელი და ფრიად საგულისხმო წარსული აქვს: ამ საკითხში, როგორც წყლის ცვარში, ნათლად გამოჭვრეთის, თუ სახოგადოდ როგორ ეპყრობიან კავკასიის საჭიროებანი, ხოდო კერძოდ—განათლების საქმეს, განსაკუთრებით ისინი, ვისაც შავი ჭირივით ეშინიათ სინათლისა და განათლებისა.

ბათუმის ქალაქის ხმოსნად ყოფნის დროს, მახსოვს, რა აურ-ზაურს ასტეხდნენ ხოდმე სამშობლო მხსნელი ვაჟბატონები, როდესაც საქმე ტფილისში უნივერსიტეტის დაარსებლად თანხის გადაკრებას შეეხებოდა. რომელ ქალაქის გამგეობის არქივიც ეხებოდეთ, იქ ამისთანა ეშმაზოდებსაც და სხვა საეკლესიოდ ცნობებსაც შეეხვდებით. მაგრამ ეეკვდა ეს ცნობანი ხელთ უნდა ჭქონდეს იმას, ვინც მოკვდა ამაზე ზრუნველდეს და ვისაც ჭსურს კავკასიის უმაღლეს სასწავლებლის თაობაზე მთავრობის „მზრუნველობა“ ცოცხლად დასასაიათოს.

ვისაც ეს საკითხი აინტერესებს, დიდად დამაკვალებს შესაფერი ცნობები მომაწოდოს, ის მაინც, რაც ადგილობრივ ბრესშია აქა-იქ გაფანტული, რომელიც, სამწუხაროდ, საკმაოდ არა მაქვს ხელში.

სახ. სათათბიროს დეპუტატი

(კ. ე.) ნ. ჩხეიძე.

ისევ ლექსიკონის შესახებ

ამ რამდენიმე დღის წინად გაზეთებმა გავაუწყეს, წერა-კითხვის გამ. საზოგადოებამ დაადგინა გამოსცეს ქართულ-რუსული ლექსიკონიო. ამ ამბავმა დიდი მითქმა მოთქმა გამოიწვია ჩვენ მწერალთა შორის, რომელთაც სხვა და სხვა აზრი გამოსა-

ლადგური, რომელსაც ეკვემდებაროზა ნაჩვენები რაიონი. სადგურების დირექტორების სავალდებულო მოქმედება იმაშია, რომ შეასწორონ და კონტროლი უყონ კონტროლიორების შენიშვნებს ინსპექტორების მიერ აღმოჩენილ შედეგების თანახმად. ესენი ეძიებენ და აწყნარებენ უკმაყოფილებას, რომელიც შესაძლებელია ჩამოვარდეს კონტროლიორსა და მეთესლეს შორის; აღნიშვნენ სათესლე ფაბრიკების დათვალიერების რიცხვსა და დროს, აგრედვე კონტროლიორებს დარიგებას აძლევენ.

ყოველი კამპანიის ბოლოს ინსპექტორები სამინწადმოქმედო მინისტრს ურდგენენ შენიშვნების წიგნებს, კონტროლიორების ფურცლებს, ვრცელ ანგარიშს თავის და თავის ხელქვეითთა მოქმედებისას და კანტროლიორების სამსახურის ღირსებაზე.

სათესლე ფაბრიკებისათვის კონტროლი სავალდებულო არ არის. ის ფაბრიკები, რომელთაც ჭსურთ კონტროლს დაექვემდებარონ, განცხადებას აძლევენ ყოველ წელს 15 თებერვლამდე. ერთი თვით წინ უნდა შეატყობინონ სამინწადმოქმედო მინისტრს რამდენი ყუთი (10—30 გრაკი), რამდენი კოლოფია განზრახული ბანდეროლის შემოსაკრავად. მეთესლეები ვალდებულნი არიან ვრცლად სწერონ საგანგებო ფორმის წიგნებში, დადგენილი წესის თანახმად, ყოველ მეაბრეშუმის ვინაობა, რომელიც მათ პარკს აძლევს, გამოყვანილი თესლის რაოდენობა, ცნობები ჭიების აღზრდის მიმდინარეობაზე, პარკის ტიპები, ღირსება და სხვა. ეს წიგნი ყოველ მოთხოვნისათანავე უნდა წარუდგინონ ინსპექტორს, ან კონტროლიორს. მეთესლეები ვალდებულნი არიან მთავრობის აგენტების მოთხოვნის თანახმად მისცენ მათ საკმაოდ ნათელი და სრული ოთახები, ყოველივე მოწყობილობით, გამოკვლევის დროს სამუშაოდ. ამასთანავე მეთესლეები ვალდებული ხდებიან აცნობონ ბებელებისაგან გამოჭრილი პარკის სწორი წონა, რომელიც სათესლედ მოიხმარეს. აგრედვე უნდა გადაიხადონ ყოველივე ხარჯი რაც თითეულ მათგანს მოუვა.

შემდეგ მოხსენება ამბობს:

„სამინწადმოქმედო მთავარ სამართველოს მიერ გაგზავნილ მოხელის ცნობებითა სჩანს, რომ საფრანგეთის მთავრობა ბევრსა ზრუნავს, რომ აბრეშუმის თესლის საქმე კარგად მოეწყოს—საფრანგეთის მეთესლეობა თავის განვითარების გზაზე ბევრ

ლებით საფრანგეთის მთავრობის ბანდეროლს აკრავენ.

გამოსაკვლევად კონტროლიორებს მიკროსკოპები და სხვა იარაღებიცა აქვთ. თუ ამ საშუალებით შეუძლებელი გახდა გარეშე ნივთიერებათა აღმოჩენა, მაშინ კონტროლიორს უფლება აქვს თესლი საბრეშუმო სადგურში გაჰგზავნოს, რომელიც ვალდებულია მთელ რაიონს სამსახური გაუწიოს.

კონტროლიორები ყოველივე შენიშვნას საგანგებოდ შემუშავებულის წესით წიგნებში სწერენ, რომლებიც თან დააქვთ. განსაკუთრებულ ფურცლებზე აღნიშნულ შენიშვნებს სათესლე ფაბრიკებში სტოვებენ, რომ ინსპექტორმა ამით გაიგოს, რაშიაც არის საქმე.

ბანდეროლების შემოკვრის შემდეგ აგენტი-კონტროლიორები ყოველივე კვლევა-ძიების ოქმს ადგენენ, ამასთანავე აღნიშნავენ ყოველი კატეგორიის ბანდეროლების რიცხვს ცალკე, და თესლის წონასაც, რომელსაც კონტროლი უყვეს. ამ ოქმს ხელს აწერს მეთესლეც; თუ მან უარი თქვა რაიმე მიზეზის გამო, მაშინ შესაფერი შენიშვნებით ამას წარუდგენენ სამინწადმოქმედო მინისტრს.

კონტროლიორების მოქმედებას თვალ-ყურს ადევნებს საბრეშუმო

ხული ბანდეროლის შემოსაკრავად. მეთესლეები ვალდებულნი არიან ვრცლად სწერონ საგანგებო ფორმის წიგნებში, დადგენილი წესის თანახმად, ყოველ მეაბრეშუმის ვინაობა, რომელიც მათ პარკს აძლევს, გამოყვანილი თესლის რაოდენობა, ცნობები ჭიების აღზრდის მიმდინარეობაზე, პარკის ტიპები, ღირსება და სხვა. ეს წიგნი ყოველ მოთხოვნისათანავე უნდა წარუდგინონ ინსპექტორს, ან კონტროლიორს. მეთესლეები ვალდებულნი არიან მთავრობის აგენტების მოთხოვნის თანახმად მისცენ მათ საკმაოდ ნათელი და სრული ოთახები, ყოველივე მოწყობილობით, გამოკვლევის დროს სამუშაოდ. ამასთანავე მეთესლეები ვალდებული ხდებიან აცნობონ ბებელებისაგან გამოჭრილი პარკის სწორი წონა, რომელიც სათესლედ მოიხმარეს. აგრედვე უნდა გადაიხადონ ყოველივე ხარჯი რაც თითეულ მათგანს მოუვა.

შემდეგ მოხსენება ამბობს:

„სამინწადმოქმედო მთავარ სამართველოს მიერ გაგზავნილ მოხელის ცნობებითა სჩანს, რომ საფრანგეთის მთავრობა ბევრსა ზრუნავს, რომ აბრეშუმის თესლის საქმე კარგად მოეწყოს—საფრანგეთის მეთესლეობა თავის განვითარების გზაზე ბევრ

დამაბრკოლებელ მიზეზებს შეჰხვდა. აღმოსავლეთის ქვეყნებიდან დიდ კონკურენციის გამო, როდესაც ძალიან იაფს, თუმცაღა დაბალ-ღირსების თესლს ავრცელებდნენ. საფრანგეთის მთავრობას არა ჭსურს თესლის მოხანდის დაწევა, მაგრამ ამავე დროს გადაწყვიტა, ებრძოლოს კონკურენციას თესლის მაღალი ღირსების მეოხებით,—„სახელმწიფოს გარანტიით“.—„ცხადია—აბოლოვებს რუსეთის სამინისტროს მომხსენებელი,—ამ მიზნით დაწესებული კონტროლი სრულს იმედს და გარანტიას მოგვცემსო“.

აქედან ჩვენთვის სამაგალითო ისაა, რომ ამ კულტურულ ხალხში მთავრობა, მეცნიერები და კერძო დაწესებულებანი ფხიზლად შრომობენ, რათა მეურნეობის შემაფერხებელი მიზეზები სძლიან. ნაფიქრის შესრულებას ხელს უწყობს მეცნიერების მიერ გაკვალული გზა; მთავრობის საქმიანობა, ტეხნიკურად და მეცნიერულად რთული და მკაცრი კონტროლის დაწესება, კერძო ჯგუფების ენერგია და სხვა საერთოდ დაუშრეტელი მზრუნველობა. ცხადია ასე ჰარმონიულათ შეთანხმებული ძალა აყენებს მეურნეობა-მრეწველობას. ჩვენ და ჩვენი მთავრობა ვგრძნობთ მათ

პირველობას და ჩვენს უკან ჩამორჩენას, ვხედავთ მათ პროგრესს და ჩვენს რეგრესს. ვფიქრობთ წაბაძვას, რაღაცის კეთებას, წინსვლას, მხოლოდ უვიცობა არ გვიშვებს, თავის ბრჭყალებში გვეხჭობს. საფრანგეთის მთავრობა საქმის გამოსაკვლევად მსოფლიო მეცნიერს ჰგზავნის, ჩვენი მთავრობა კი—მოხელეს. საფრანგეთში დაბრკოლების დასაძლევად ერთდებიან ჩვენ კი—ერთმანეთს ვერ ვეკარებით, და თუ ოდესმე ერთმანეთს მივეკარეთ უბედურ ვარსკვლავზე დაბადებულებსავით ბოლო ყველაფერს სასირცხო აქვს. საფრანგეთის მთავრობა მრეწველობა-მეურნეობაში პოულობს ხალხის ძლიერებას, ჩვენში კი ხალხზე პოლიციის გავლენის გაძლიერებაში, ამიტომ ეს ვერ შეოიტანს ჯერ საჭირო ცვლილებებს მეაბრეშუმობაშიაც კი. ამიტომ საჭირო და უტყუარიც იქნება, რომ თავისთავის პატრონობა როგორმე მივახერხოთ, როცა ვხედავთ, რომ სხვა პატრონი არა გვყავს. საჭიროა საზოგადო ძალის შედგენა, რომ ის გაუძღვეს ჩვენს სამეურნეო-სამრეწველო საჭიროებას.

ი. კაკაბაძე.

თქვას ზემოხსენებულ ლექსიკონის გამოცემის შესახებ. ზოგნი მოითხოვდნენ ჩუბინაშვილის ლექსიკონის გადათვალიერების და შესწორების ახალი გამოცემისათვის, ზოგნი მომხრენი იყვნენ ახალი ლექსიკონის შედგენისა და ზოგნიც (მაგ. „სახალხო გაზეთი“) მოითხოვდნენ მარტოდ მარტო ახალი, ქართული ლექსიკონის შედგენას და შემდეგ მის რუსულად გადათარგმნას. ჩვენ აქ არ შევეხებით იმის გამოკვლევას, თუ რომელი ზემოდ დასახელებული მოთხოვნილებაა პატივსადები და მისაღები. აქ მხოლოდ ვისარგებლებთ შემთხვევით და აღვნიშნავთ, რომ ჩვენს სახელოვანს, ხალხის მოტრფიალე მგოსანს რაფიელ ერისთავს, როგორც ამას გადმოგვცემს დიდად პატივცემული ბელეტრისტი ვ. ბარნოვი, ჰქონია შედგენილი ქართული დიდი ლექსიკონი, რომელიც ახლა მის ქალს აქვს თელავში. ბ. ვ. ბარნოვის სიტყვით, რომელსაც თავისი თვალით უნახავს ზემოდ დასახელებული ძვირფასი შრომა, ეს ლექსიკონი შესანიშნავადაა თურმე შედგენილი და დიდს განძს წარმოადგენს თურმე ჩვენ ლიტერატურისათვის. ამით მე იმის თქმა მინდა, რომ როგორი ლექსიკონიც არ უნდა გამოიცეს: შესწორებული, ახლად შედგენილი ქართული-რუსული თუ მარტოდ-მარტო ქართული — რაფიელის ლექსიკონი დიდს, დაუფასებელ სამსახურს გაუწევს ამ საქმეს. შეიძლება ეს ლექსიკონი ისეთი აღმოჩნდეს, რომ მარტო მისი დასტამბვა და გამოცემა საკმაო იქმნეს და ახალი ლექსიკონის შედგენაც აღარ დაგვჭირდეს, თუ არა და დაუფასებელი მასალა მაინც იქმნება მომავალ ახალ ლექსიკონის შემდგენელისათვის. ამიტომ საჭიროა ამ ლექსიკონს ჯეროვანი ყურადღება მიექციოს ვისგანაც ჯერ არს, რათა დროზე იქმნეს იგი გამოცემული და ან შეძენილი წ. კ. საზოგადოების წიგნთ-საცავის მიერ, თორემ მერმე გვიან-ღა იქნება. **სოჩბელი.**

თეატრი და ხელოვნება

ქართული თეატრი. დღეს ქართულს თეატრში ბ-ნი ვ. შალიკაშვილის بენეფისია. სეზონის მიწურულში ერთი უერთგულესი მუშაკი ჩვენი სცენისა თავის საარტისტო დღეობას იხდის. ბ-ნი შალიკაშვილი როგორც არტისტი ახალგაზდა არ არის, მაგრამ რეჟისორობის აქტიურს ხელმძღვანელობას დიდი ხანი არ არის რაც შეუდგა. მიუხედავად ამისა მან მაინც იჩინა თავი, როგორც დაკვირვებულმა რეჟისორმა. საზოგადოთ პირველი ნახევარი წლევანდელ სეზონისა შინაარსის მხრით ძალიან საინტერესო იყო; და ამაში უმთავრესი ღვაწლი, სხვათა შორის, ბ-ნ შალიკაშვილსაც მიუძღვის. მის რეჟისორობით გაიმართა ყველაზე საინტერესო ორიგინალური წარმოდგენები: „სიმახიჯე“, ბ-ნ შიუკაშვილისა, „მსხვერპლი“, ბ-ნ გედევანიშვილისა, „ნიღილისტკა“, ქ-ნ ეკ. გაბაშვილისა, „შემთხვევა“, ბ-ნ ი. ელეფთერიძისა. ამ ჟამად მობენეფისე სდგამს ახალს ორიგინალურ პიესას ბ-ნ დადიანისას—„განწმენდის სასახლეს“. ყველა ეს პიესები იმდენად ხელოვნურად იყო დადგმული, რომ საუკეთესო სარეპერტუარო პიესებად შეიძლება ჩაითვალოს. ჩვენ დარწმუნებულნი ვართ, რომ ბ-ნ შალიკაშვილის მიერ დადგმული წარმოდგენები სანიმუშო წარმოდგენებად გადაიქცევა მომავალისთვისაც.

ორგინალურ პიესების გარდა, ბ-ნი შალიკაშვილი რეჟისორობდა ნათარგმნ პიესებშიაც. „მზის ამოსვლამდის“ ჰაუპტმანისა, „მშობლიურ ჭერ-ქვეშ“ ზუდერმანისა, „ივანობის ღამე“ ზუდერმანისა, „მემკვიდრე პრინცი“, „შიშველი“, ბატალისა,—ყველა ამ პიესებს ბ-ნი შალიკაშვილი რეჟისორობდა.

ამის გარდა, ბ-ნი შალიკაშვილი ნიჭიერად ასრულებდა სხვა და სხვანაირს როლებსაც. არ ყოფილა შემთხვევა, რომ მის როლი არა სცოდნოდა, ან მოუფიქრებლად ჩაეტარებინა თავისი როლი. გრიფს თამაშობდა იგი, თუ ქიზიყელს, აზნაურიშვილს, მოხელეს, თუ იმერულ გახუნებულ აზნაურს,—ბ-ნი შალიკაშვილი ყველგან პირნათლად ასრულებდა ხოლმე თავის მოვალეობას და საზოგადოებას ხელოვნურად გაპიროვნებული ტიპების აძლევდა.

ქართველი საზოგადოება უეჭველია გონების თვალით გახედავს განვლილ სეზონს, მოიგონებს ბ-ნ შალიკაშვილის პოღვაწეობას, ბენეფისს დაესწრება და ამით დაამტკიცებს, რომ კეთილსინდისიერ მუშაკთა დაფასება იცის... **Homo.**

—

თელავი. 5 თებერვალს თელავის საკრებულო დარბაზში „სანიღაბო საღამო“ გაიმართა. თელავის სამოქალაქო სასწავლებლის ღარიბ მოწაფეთა სასარგებლოდ. ხალხი ძალიან ბევრი დაესწრო, ჯერ თელავს არ ახსოვს ესეთი დიდ ძალი საზოგადოება. სიღნაღს და თიანეთის მაზრიდანაც კი ჩამოსულიყვნენ. თუმცა ბილეთები ჩვეულებრივ ხელზედ არ იყო დაყიდული, მაგრამ ამ, საკვლემოქმედო საზოგადოებამ, საზოგადოების ყურადღება იმითი დაიმსახურა, რომ წელიწადში—40 მოწაფეს მაინც ანთავისუფლებს სწავლის ფულიდან.

დიდი მადლობის ღირსია ქველმოქმედი ქ-ლი ა. ი. გოლოხოვისა და დაუდალავი მუშაკი მ. აჯმამედოვი, რომელნიც სათავეში უდგანან ამ დაწესებულებას. **ერთი დამსწრეთაგანი.**

—

კონცერტი საღამო ქართულს თეატრში, 15 თებერვალს, ქართულ თეატრში, ქართველ მომღერალთა გუნდმა მიხეილ კავსაძის მეთაურობით და ლოტბარობით ქართული კონცერტი-საღამო გამართა, რომელმაც საერთოდ რიგიანად ჩაიარა. ხალხი ბლომად დაესწრო.

წერილი რედ. მიმართ

გულითად მადლობას ვსწირავ ქვემო ჩამოთვლილ პირთ, რომელნიც 14 თებერვალს ზუბალაშვილის სახლში ჩემ მიერ, გამართულ წარმოდგენაში მიიღეს უსასყიდლოდ მონაწილეობა:

ო. ლეფავას, ე. ჩერქეზიშვილს, პ. შოთაძეს, ბ. ნებიერიძეს, ვასო აბაშიძეს, დ. მგალობლიშვილს, შ. საფაროვს, ვ. მატარაძეს, ი. ჟვანიძეს, შ. ბერიშვილს, ი. მამფორიას, ია ეკალაძეს, ნარკანს, ბ. ახოსპირელს, ა. შანშიაშვილს, რ. ბებიაშვილს, გ. კანდელაკს, კ. მელვინეთ უხუცესს, გენეროზოვისას და ი. კახელს.

ო. გრიშაშვილი.

განცხადებანი

სტამბის

და ლიტოგრაფიის ხელოსნები: ამწყობები, დამწყობები, მუხტირგოტიპები, მაბინახე მოძმეშავენი, ციგკოგრაფიის ხელოსნები და სხ., რომელნიც ადგილს ეძებენ და სტამბის პატრონნი, რომელთაც ეს ხელოსნები სჭირდებათ, აცხადებენ. **„Всеобщій Типографскій Указатель“-ში,** რომელსაც მთელ რუსეთის ყველა სტამბა-ლიტოგრაფიებში კითხულობენ. ადგილის მძებნელისთვის 50 კაპ., თითო განაცხადება; სტამბა-ლიტოგრაფიის პატრონის განცხადება ხელოსნის საშოვნელათ სტრიქონი 30 კაპ. შეიძლება ფოსტ. მარკ., სანიმუშო ნომერი უფასოთ. კანტორა და რედაქცია იმყოფება მოსკოვში, მიასნიცკის ქ., N 20. (3—2)

დოქტ. ნავასარდიანისა

ყოველ დღე, კვირეებს გარდა დაარსებულია 1880 წელს. (ვორონცოვის ძველის პირდაპირ)

დ ი ლ ი თ:

ბ. ა. ნავასარდიანი: 11—12 ს. ქირურგიული, ვენერიული (სიფილ.) ავად.

ყ. მ. ჩაქოვანი: 9½—10 ს. თვალისა, შინაგანი და ნერვებისა.

ზ. ი. ბაბანახოვი: 10—11 ს. საბებიო, ქალებისა და ბავშვებისა.

ნ. ტ. მულინი: 10—12 ს. ყურისა, ცხვირისა და ყელისა.

მ. გ. ბვეტიხიანცი: 11—12 ს. კანისა, სიფილისი, ვენერ., საშ. და ქირურგ.

ა. მ. პუგინოვი. 12—1 ს. შინაგანი, ბავშვებისა და ყვავილის აცრა.

ა. პ. კარაპეტიანცი: 1—1½ ს. შიგან. და საბავშვო.

ბ. გ. ბგასაროვი: 1½—2 ს. შინაგდა ბავშვთა ავად.

ს ა ღ ა მ ო თ ი:

ქალ. ექ. პ. ს. ზილბერშაცი: 6—6 ს. საბებ., ქალ. და ბავშ. ავად.

ო. ვ. გეევსკაია-ენგელი: 6—6½ ს. საბებიო, ქალებისა და ბავშვებისა.

ი. ფ. მარცაშევსკი: 6—7 ს. შინ.-განი, ბავშვებისა და ყვავილის აცრა.

11—12 სათ. **606** წამლობა

კონსულტაციურად

რჩევა 50 კაპ. დარიბებს უფასოდ, კონსულტაციები და ოპერაციები შეთანხმებით. საკუთარნალზს დირექტორი

მედიც. დოტქორი **ბ. ა. ნავასარდიანი.**

ტფილისის გუბერნიის თავად-აზნაურთა წინამძღოლი

1895 წ. 25 მაისს, **უმაღლესად** დამტკიცებულ სახელმწიფო საბჭოს მოსაზრების თანახმად, ტფილისის სათავად-აზნაურო საადგილ-მამულო ბანკის დამაარსებელთა მიერ ბანკის დასაარსებლად შეტანილ თანხის დაბრუნებაზე,—ფინანსთა მინისტრის მიერ 1900 წ. 8 მაისს დამტკიცებულ წესების მე-7 მუხ. თანახმად,—ამით აცხადებს, რომ ის პირი, რომელსაც გარდასაცემ კვიტანციაზე წარწერის მიხედვით, ჩაჰბარდა **კონსტანტინე ლუარსაბის ძის ფურცელაძის** კვიტანცია სამას სამოც-და-ათ მანეთისა (370 მ.) ბანკის დასაარსებლად—ვალდებულია იგი ტფილისის გუბერნიის თავად-აზნაურთა წინამძღოლს წარმოუდგინოს ექვსის თვის განმავლობაში ამ განცხადების დაბეჭდვიდან; წინააღმდეგ შემთხვევაში, იგი სამუდამოდ დაჰკარგავს ამ ფულის მიღების უფლებას გარდასაცემ წარწერიან კვიტანციით, და ეს ფული **ფურცელაძის** მემკვიდრეთა სასარგებლოდ გადავა. (3—1016—3)

ქალის ტანისამოსი 3 მან. 15 კაპ.

ვუგზავნი ფოსტით ფასდადებით, ჩინებულად შეკერილს, ზედა ი უ ბ კ ა ს მატყლისას, ახალ მოდისა. ტრიკოტსას ყელგულგვარის ფერისას. ფოლაქმითა და ყაითნით შემკულს, ხალათებს ხაზოვან-გარეთელი ნაუშეგარი, ხაზელოები და საყელო ფერადებით შემკული—ფასი 3 უბკა 3 მან. 15 კაპ. საუკეთესოდ ნარიხნისა—3 მ. 75 კ. გასაგზავნს 45 კ. ვიღებთ. 3 იუბკასა და 3 ხალათის დაბარების დროს გასაგზავნს ფირმა კისრულობს. დაწუნებულს ფირმა უკანვე დებულობს და ფულს უბრუნებს.

ადრესი: Суконно-шерстянной мануфактуръ Лодзь N 18-я Метцль 267в 8—31—8

ბ ი რ ჟ ა

ბირჟაზე პროცენტიან და სადივიდენდო ქაღალდების შეძენას სხვის შეკვეთით და პროვინციის კლიენტების ყველა სახანკო ოპერაციებს ჩქარა და სინდისიერად ასრულებს

სახანკო სახლი

ზაჭარია ეფანოვისა და კომპ.

ს. პეტერბურგში, ნევის პრ., 45. პასუხის მიღება პირველსავე ფოსტით. ყველა ოპერაციების პროსპექტები მოთხოვნილებისამებრ უფასოდ გაეგზავნებათ.

Метцель 20751 2—1040—2.

ეზოგიარე თათვის

თავუფესაფარი გეგია-ქალის თუხარელისა.

ოლგას ქ., სახებიდ ინსტიტ. პირდაპირ. მშობიარენი და ფეხმძიმე ქალები მიიღებიან ყოველ დროს დღეცა და ღამეც. არის საერთო საწოლი, ცალკე ოთახები და ოთახი საიდუმლოდ მოსვლელთათვის.

მიღება ქალის ავადმყოფობით სნეულთა, ძიძების გასინჯვა, ყვავილის აცრა და მასსაჟი ყოველ-დღე დილის 6—4-დან ნაშუადღევის 12 ს. (თ.—59)

სპეციალური

სამკურნალო

კანისა, ვენერიულის და ათაშანგის სნეულებათა.

ვლიკოგკნიაზის ქ. N 9, გარანდოვის ძველის მახლობლად.

ავადმყოფებს ყოველ დღე მიიღებენ ექიმები **გ. ა. ბედალინი** და **ი. მ. ზაბლუდოვსკი** 1—5 საათამდე და ხალ. 7 ნახ.—8 ნან. მანდილზანთა და ბავშვთა მიიღება 4—5 საათამდე, ანალიზები, შეზვევა, ძიძათა მოსამსახურეთა და მეუშათა შემოწმება.

შესვლის ფასი—40 კ. კონსულტაციები და ოპერაციები მოზრიგებით.

ერლიხ-ბატას პრეპარატით 606 წამლობა, ელექტრონით წვრილი. (0—6—31)

სხვადასხვა

ტფილისი, სალიანის თევზთ მრეწველ და მოვაჭრეთ

ძმ. ძეგველოვების

● მ ა ღ ა ზ ი ა ს ●

პუშკინის ქ., სახლი № 9, ტელეფონი № 712,

ყოველ დღე განუწყვეტლივ მოდის

✦ ახალ-ახალი ✦

ოსეტრინა (ზუთხი) **და სევრიუგა** (ტარაღანა).

ზიზილალა

ახალი (Зернистая).

პ ა რ კ ი ს ა და კ ო ლ ო ფ ე ბ ი თ

საუკეთესო დოშები და ზურგიელები

მიღებულია დვინის ორაგული (სიომგა)

მივიღეთ საუკეთესო ჰაისუნი ხიზილალა

გირვანქა 2 მან.—2 მან. 40 კ.

და წითელი ხიზილალა (Кетовая). 50 კ. 60 კ. ბირ.

მივიღეთ ახალი ნავაგა

აგრე **ივდეთ** დიდი პარტია ყოველნაირი კონსერვები.

(ᲬᲐ—128—105)

საუკეთესო წითელი (Кет.) ხიზილალა

მივიღეთ და მოითხოვეთ

აბრეშუმის ჭიის თესლი

ბაღდადურ თეთრის ჯიშისა.

ალეძს. ვარპეტიანისა და ამხ. ფირმისა (წინად ა. გ. არსენისა და ამხ. ფირმად ყოფილი). კავგ. საამრეშუმე ნადგურის თეთრი ბანდეროლით, საგანგებოთ დამზადებული.

ტიგრან ხაჩიანცის დაკვეთით, საგანგებოდ ქუთაისის გუბერნიისათვის. თითო კოლოფში სწორედ 6 მისხალი, (25 გრამი), კარგად შემოწმებული თესლია კისების ტოგრაგებით ფირმის ბეჭედ-დასმული „ა. გართანიანი“, კოლოფზეც 1 ცალი დარიგება ჭიის რიგიან მოვლაზე. ქალაქ გარეთ მყოფნი მყიდველნი ძიებენთხავენ: კანტორა ზიფნის ქუჩ., ტამრის I ქიმში მოთავსებული, პარუუდარეოვის შემკვიდრეთა სახლში N 6, და ღია ადილის 10 ს.—2 საათამდე.

მთელის რუსეთის იმპერიისათვის ერთად-ერთი წარმომადგენელი ტიგრან სერგოს ძე ხაჩიანცი. ადრესი წერილებისა და დეპეშებისათვის: Тифлисъ, Тигранъ Хачіанцъ (12—1206—3

ე. ა. ცატუროვის

დეპო ლამფებისა, ფაბალიერისა და ავეჭისა,

ტფილისი, სახახლის ქუჩა, ტელეფონი № 238.

ფ ი რ მ ა 1869 წ ლ ი დ ა ნ ა რ ს ე ბ ო ბ ს.

უმაღლესი ეკონომიური ლამფა

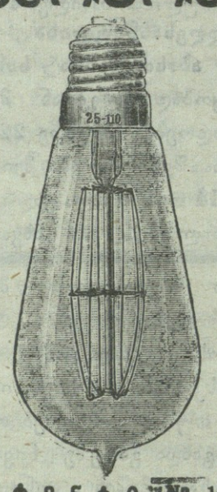

პ ა ტ ე ნ ტ ი № 194,348.

„ტფილისის საკრებულოს“ მმასახლისთა საბჭომ დიდის ეკონომიისა, წესიერისა და ვარდის-ფერ შუქის გულისათვის, საკრებულოს გასანათებლად მოიწვია სპეც. ინჟ.-ელექტ. ტფილ. საფოსტ.-სატ. ოლქისა ბ-ნი კრასოვსკი და მმასახლის ა. ა. ენფიანჯიანცთან ერთად მიანდო ყველა ტფილისში არსებულ ელექტ. ლამფების გამოცდა. გამოცდა მთელს თვეს გაგრძელდა და აღმოჩნდა, რომ

„ს ი რ ი უ ს ი ს“

ლამფის სისტემა ყველაზე ეკონომიურია და ერთ თვეში 200 მანეთი ეკონომია გააკეთებინა.

(3—1035—3)

ელექტრონის ენერგიის ხარჯი სანთლ. უაგს უდრის

ლამფები „სირიუს-კოლლოიდი“ ყოველ მდგომარეობაში ენთება.

„სირიუს“ ლამფის განსაკუთრებული უპირატესობაა

✦✦ ელექტრო-ძალის უაღრესი დამზოგველობა

✦✦ ხანგრძლივად ანთია

✦✦ მზისდარი თეთრი შუქი აქვს, თვალს ნაკლებ სტკენს.

✦✦ სინათლის ძალას უმნიშვნელოდ იკლებს.

✦✦ ლამფის ხარჯს უაღრესად ამცირებს.

ლამფაზე აწერია „სირიუსი“ და „ე. ა. ცატუროვი“, უკომლისოდაც სხვები **ნამდვილი არ არის.** ფირმა კისრულობს ელექტროენის მავთულის გაბმას. ყოველგვარ ელექტ. არმატურათა აუარებელი არჩევა. დეპოში მუდამ იშოვება ყველა ჯურის ლამფები. ქალაქს გარეთ მცხოვრებთ დაკვეთა პირნათლად და სწრაფად სრულდება. „სირიუსის“ პრეისკურანტი პირველს მოთხოვნილებისთანავე უფასოდ ეგზავნებათ.

კავკასიაში „სირიუსის“ ლამფის ერთად-ერთი წარმომადგენელი ე. ა. ცატუროვი.